

EVROPA PO TŘICETILETÉ VÁLCE

• ANGLIE

KAREL I. (1625-1649)

- snaha posílit královskou moc na úkor _____, zadlužování, omezování _____
- vynucoval si půjčky - potřeba peněz na _____, na pohodlný život (nákladný dvůr)

Anglická revoluce (1640 – 1660)

I. etapa: 1640 – 1642

- jaro 1640: tzv. „krátký parlament“ – potřeba daní; parl. nechal popravít rádce => rozpuštěn
- podzim 1640: tzv. „dlouhý parlament“ (1640-1653) - vymohl si řadu ústupků, král začal sbírat armádu na válku s parlamentem, 1642 útěk _____ na sever => válka

II. etapa: 1642 – 1649 „občanská válka“

- válka: král + šlechta X parlament + měšťané
- parlament – vlastní vojsko, ukázněnost, výcvik, v čele Oliver Cromwell
- král poražen, 30.1. **1649 Karel I. popraven**

III. etapa: 1649 – 1653 „období republiky“

- parlament - veškerá moc (_____, výkonná, _____), neměl nad sebou kontrolu
- poslanci věrní ideálům republiky využili nespokojenost obyv. => 1653 parlament rozpuštěn

IV. etapa: 1653 – 1658 „Cromwellův protektorát“

- Oliver Cromwell lordem protektorem, končí republika => _____
- cenzura tisku, zákaz divadla

V. etapa: 1658 - 1660

- smrt Cromwella => v Anglii chaos, boje všech proti všem
- restaurace monarchie: **Karel II.** (1660-1685)

- význam revoluce: snaha Angličanů o reformu monarchie – zabránit absolutismu, uznání práv parlamentu

• FRANCIE

- 3 stavy: duchovenstvo, _____, bezprávní obyvatelé
- v pol. 17. století Francie nejsilnějším a nejvyspělejším státem, kulturně hospodářský rozkvět

LUDVÍK XIII. (1610 - 1643)

- zpoč. za něho vládne jeho matka Marie Medicejská (oporou _____ – **Richelieu**)
- manželka: Anna Rakouská
- 1635 vstup do třicetileté války

LUDVÍK XIV. (1643/1661 - 1715) – „král Slunce“

- 1643 nastupuje ve věku 4 let na trůn, vládne za něho matka Anna Rakouská (oporou kardinál **Jules Mazanin**; s Annou chtějí docílit absolutismu)
- centralizovaná monarchie, absolutismus („Stát jsem já!“), vysoká šlechta bez podílu na moci
- centrem monarchie Versailles, zde soustředěn celý dvůr
- opory královské moci: _____, **byrokracie**, _____, **katolická církev**
- hospodářská politika: **merkantilismus** (min.financí Jean Batista Colbert): zdrojem bohatství je _____, vývoz musí převažovat nad dovozem
- války se Španělskem, v Severním Nizozemí, s Říší

- **RUSKO**

- od r. 1613 (do r. 1917) dynastie Romanovců

PETR I. (1682-1725)

- zaostalost země, nutnost reforem, snaha o pozdvižení Ruska, vyrovnání se západem
- 1703 založen _____ – město „západního typu“
- reformy: _____ – modernizace
 - _____ - země rozdělena (gubernia - vlastní samospráva)
 - _____ - podpora manufaktur, podnikání
 - _____ - odborné školy (vojenské, námořní, technické, správní...)
- 1703 1.noviny, odborné publikace, juliánský _____, zjednodušená azbuka, 1.divadlo, nemocnice, muzea; přiblížení Evropě v oblastech bydlení, módy, zábavy (divadlo, hudba)
- po jeho smrti období neklidu

KATEŘINA II. (1762-96)

- uklidnění situace, utužení nevolnictví, posílení armády, byrokratického aparátu
- navenek osvícenská panovnice – rozvoj _____, zakládání _____

- **POLSKO** = Rzeczpospolita Polska

- král _____; senát – poradní sbor šlechty, sejm – parlament
- krize státu, té využili sousedé (Rakousko, Rusko, Prusko) => trojí dělení Polska
- zisky jednotlivých zemí: Rakousko – Halič, Krakovsko, Malopolsko
 - Rusko – zbylá část Ukrajiny, Běloruska; Lotyšsko, Litva
 - Prusko – Velkopolsko, Mazovsko, Gdaňsk, Toruň
- Rusko: z polského území vznik tzv.Kongresovka - personální unie s Ruskem

- **PRUSKO**

- 1648 mírem uznáno jako formální jednotka – asi 300 knížecích států + 1500 rytířských států
- největší státy: Sasko, Bavorsko, Braniborsko (dynastie Hohenzollernů - centralizace moci)
- **1701 Prusko královstvím** => v čele **FRIDRICH I.**, hl.město: Berlín
- **FRIDRICH VILÉM I. (1713-1740)** - „král vojáků“ – budování armády
- náboženská tolerance
- osvícenský absolutismus => _____, merkantilismus v hospodářství (výr.zbraní, látek; zakládány manufaktury), rozvoj kultury...
- v Postupimi letohrádek Sanssouci

- **ITALSKÉ OBLASTI**

- Itálie _____, řada městských států, drobných území
- nejvýznamnější: Benátsko; Papežský stát (papežská autorita klesá)

- **ŠPANĚLSKO**

- po roce 1648 oslabení Španělska
- 1700 Karel II. posledním španělským Habsburkem na trůně, po jeho smrti vymírá dynastie => **válka o španělské dědictví (1701-1713/1714)** – utrechtský mír: _____ z Anjou jako Filip V. vládá ve Španělsku, ale to se nesmí spojit s Francií; Španělské Nizozemí - zisk Habsburkové